

Секція 1.

Концепція педагогіки добра І.А. Зязюна як основа сучасної української педагогіки

Н.Ю. Борейко, Україна

**НЕОБХІДНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ СВІТОГЛЯДНИХ ІДЕЙ І. А. ЗЯЗЮНА
«ПЕДАГОГІКИ ДОБРА» В ДІЯЛЬНІСТЬ СУЧАСНОГО СПОРТИВНОГО ТРЕНЕРА**

Державою-лідером у світі буде та, яка створить найбільш ефективну систему шкіл, коледжів, ліцеїв, гімназій, щоб максимально розвивати інтелектуальний і морально-почуттєвий потенціал своїх громадян.

Зязюн І.А. [1, 288]

Постановка проблеми. Війна з росією доводить, що становлення України може відбуватися тільки на глибокому національному підґрунті. Освіта, навчання, розвиток молодого покоління в суверенній державі можливі через аналіз, дослідження та впровадження корінного українського досвіду. Відповідно до слів-заповіту Тараса Шевченка: «І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь», одним із головних завдань сучасних навчальних закладів – вивчати і втілювати в підготовку сучасних учителів досвід видатних українських педагогів. Одним із провідних освітян України є Іван Андрійович Зязюн. До головних його праць належать – «Педагогічна майстерність», 1997 рік, яку він написав в співавторстві з Крамущенко Л. В., Кривонос І. Ф [2], «Краса педагогічної дії», 1997 рік, співавтор Сагач Г. М. [3], «Педагогіка добра: ідеали і реалії», 2000 рік [1]. На нашу думку, його труди заслуговують поширення не лише в нашій країні, а і у всіх країнах, де принцип гуманізму вже запроваджено і, особливо, де його ще необхідно втілити в освітній процес.

Багато науковців досліджували ідеї Іван Андрійович Зязюна, це і Кучерявий О. Г., Романовський О. Г., Пономарьов О. С., Соломаха С. О., Грищенко Ю. В., Сліпчишин Л. В., Радомський І. П., Постригач Н. О. та інші [4], але питання впровадження – реалізації на практиці потребує свого вирішення.

Мета статті – визначити шляхи впровадження педагогіки добра І.А. Зязюна в навчальний процес майбутніх спортивних тренерів.

Виклад основного матеріалу з повним обґрунтуванням отриманих результатів. Людина в сучасному світі має багато сфер, де вона може розвиватись, формуватися, вдосконалюватися і реалізовуватися, але саме сфера спорту, поряд із шкільною освітою, має дуже великий потенціал для розвитку «ресурсності» дитини – її здоров'я, працездатності, фізичних, вольових якостей, вміння перемагати. В умовах війни, спорт і рухова активність це дієвий засіб боротьби з депресією,

забезпечення здоров'я і формування здорової нації. Спортивний тренер дуже часто стає авторитетом для спортсменів у житті, через це важливо, щоб тренери впроваджували гуманістичні принципи виховання. Найбільша помилка – бачити в тренері вузького фахівця, який лише готує своїх вихованців до спортивних рекордів. Праця тренера – це, перш за все, педагогічна діяльність, мета якої – сформувати особистість спортсмена (його цінності, мотивацію, мислення, дії та інше). Так, оцінюючи діяльність спортивного наставника, необхідно розуміти, що великими спортсменами стають не всі учні (лише 3%). Але перед сучасним тренером стоїть завдання, щоб усі без винятку стали всебічно розвинутими, цілеспрямованими, сильними та сміливими людьми, щоб ні одна дитина не залишилась поза увагою і досягла свого успіху. Ідеальний педагог, за І.А.Зязюном, має знання свого предмету, вмє «налагодити товариські стосунки, володіє особистою харизмою і дає учням висловлювати свої думки і позиції» [1, 297]. У сутність поняття «Педагогіка добра» вчений вкладав величний та неосяжний образ Учителя – майстра педагогічної і виховної справи [4, 9].

Кафедра фізичного виховання НТУ «ХП» здійснює підготовку тренерів з різних видів спорту. В навчальний процес майбутніх тренерів впроваджено освітній компонент «Педагогічна майстерність тренера», в основі – педагогічні праці І.А. Зязюна. Метою дисципліни – сформувати гуманістичну спрямованість і мислення у роботі тренера. Основні завдання: надати знання про структуру професійної діяльності тренера, формування особистісних якостей, педагогічної техніки, комунікації, світогляду, розвитку інтелекту, ерудиції, професійних компетенцій тренера. В навчанні було використано – лекції, практикуми, бесіди, круглі столи, тренінги, написання есе, розробка програми професійного зростання. За відгуками роботодавців, саме ця дисципліна закладає ефективну реалізацію молодого фахівця.

Висновки з дослідження. Ідеї педагогіки добра видатної Людини – І.Зязюна, побудовані на гуманістичних засадах і є джерелом формування сучасної української освіти. Впровадження в навчальний процес майбутніх тренерів дисципліни «Педагогічна майстерність тренера», формує людяну особистість педагога.

Перспективи подальших розробок. Забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії майбутніх тренерів з метою реалізації особистісного потенціалу.

Література:

1. Зязюн І. А. Педагогіка добра: ідеали і реалії: Наук.-метод. посіб. Київ: МАУП, 2000, 312с.
2. Зязюн І. А., Крамушенко Л. В., Кривонос І. Ф. Педагогічна майстерність: підручник. Київ: Вища школа. 1997. 349с.
3. Зязюн І. А., Сагач Г. М. Краса педагогічної дії: навч. посібник. Українсько-фінський інститут менеджменту і бізнесу. К. 1997, 302 с.

4. Фундатор «педагогіки добра» і добротворення в педагогіці (2023) Збірник матеріалів до 85-річчя з дня народження Івана Зязюна / Київ: Вид-во ТОВ «Юрка Любченка». 2023 ,152 с.

Вовк Мирослава Петрівна, Україна

ПОДВИЖНИЦЬКА МІСІЯ АКАДЕМІКА ІВАНА ЗЯЗЮНА

У 2011 р. збірник наукових праць «Естетика і етика педагогічної дії» вперше вийшов друком в українському публікаційному просторі. Ініціатором заснування видання був доктор філософських наук, професор, академік, знаний в Україні і зарубіжжі вчений-педагог Іван Андрійович Зязюн (1938-2014), професійне життя якого пов'язане з ректорством у Полтавському педагогічному інституті імені В. Г. Короленка (1975- 1990, нині – Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка) та директорством в Інституті професійної педагогіки і психології АПН України (1993-2014, нині – Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України).

Місією академіка Івана Зязюна стало створення відкритої публікаційної платформи представлення цінних освітніх практик якісної підготовки сучасного вчителя, теоретичних і практичних здобутків педагогічної і мистецької освіти, адже ініціювання видання збірника наукових праць покликане презентувати досягнення педагогічної науки, педагогічної естетики і етики, інновації в освітній галузі.

Іван Андрійович Зязюн, талановитий менеджер науки, креативний дослідник, новатор, став знаковою постаттю в українській педагогіці в 1980-2014-х роках. Глибокий аналітичний розум, працелюбність і наполегливість, філософсько-креативна енергетика, інтелігентність, педагогічна культура, людяність – чинники, що визначили його професійне сходження від завідувача будинку культури рідного села Пашківка Ніжинського району Чернігівської області до ректора славного університету Полтавщини, першого Міністра народної освіти незалежної України, директора званої наукової установи.

Педагогічна спадщина Івана Зязюна – майже 600 праць: монографії, підручники, навчальні та навчально-методичні посібники для студентів педагогічних закладів, аспірантів і докторантів, учителів і викладачів, статті, опубліковані в українських і зарубіжних часописах («Естетичний розвиток особи», «Естетичний досвід особи», «Основи педагогічної майстерності», «Педагогічна майстерність», «Краса педагогічної дії», «Педагогіка добра: ідеали і реалії» та ін.).

Спектр обґрунтованих Іваном Андрійовичем ідей охоплює концептуальні положення гуманістичної філософії освіти, теорії і практики педагогічної майстерності, етико-естетичних